

وحدت عملی با مذاهب اسلامی؛ راهبرد کلیدی در اندیشه آیت الله جوادی آملی

در این یادداشت به برخی از مهمترین رویکردهای وحدت بخش مفسر بزرگ قرآن کریم، آیت الله جوادی آملی اشاره شده است.

در این یادداشت به برخی از مهمترین رویکردهای وحدت بخش مفسر بزرگ قرآن کریم، آیت الله جوادی آملی اشاره شده است. به گزارش خبرگزاری مهر، وحدت میان مذاهب اسلامی از جمله مهمترین دغدغه های علمای اسلامی بوده است، لذا واکاوی آموزه های وحدت بخش در تعاملات میان دینی علمای امت اسلامی می تواند در تقویت تقریب و اتحاد جوامع اسلامی موثر واقع گردد؛ از این رو برخی از مهمترین رویکردهای وحدت بخش مفسر بزرگ قرآن کریم، آیت الله جوادی آملی به مخاطبان محترم ارائه می گردد:

اشتراکات مذهبی؛ شاخصه ای بنیادین در وحدت امت اسلامی یکم)قرآن

آیت الله جوادی آملی با تأکید همیشگی بر اشتراکات مذهبی و دینی، راهبرد مذکور را به عنوان شاه کلید امر وحدت مورد نظر قرار دادند، لذا در فرازی فرمودند: «قرآن کریم مانع اختلاف است و تمسک به آن همگان را به وحدت و عقلانیت دعوت می کند.» هم چنین معظم له در بیان نقش کلیدی قرآن در تقویت وحدت میان امت اسلامی تأکید دارند: «قرآن می تواند بخش های اجتماعی جامعه را متحد و بخش های سیاسی جامعه را با یکدیگر هماهنگ کند.»

دوم) اهل بیت (ع)

تأکید بر مدار اهل بیت (ع) برای تحقق وحدت از جمله آموزه های وحدت آفرین آیت الله جوادی آملی در امر تقریب می باشد. از این رو معتقدند: وحدت اسلامی در سایه اهل بیت عصمت و طهارت (ع) امکان پذیر است و حفظ انقلاب اسلامی تا ظهور حضرت مهدی (عج) خواست همه است و خداوند ما را یاری خواهد کرد. لذا در ادامه و در اهتمام بی حد و حصر به امر وحدت در چگونگی بر پایی مناسبت های دینی همچون عزاداری ها و سوگواری های ایام فاطمیه فرمودند: عزاداری ها و سوگواری های حضرت صدیقه کبری (س) به گونه ای برگزار شود که به وحدت اسلام ضربه وارد نکند و موجب تفرقه میان مسلمانان نشود و بهانه ای به دست سلفی ها و تکفیری ها ندهیم.

سوم) بصیرت؛ مهمترین رهیافت دشمن شناسی حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی

آیت الله جوادی آملی در امر دشمن شناسی همگان را به بصیرت و وحدت دعوت می کنند، لذا با تأکید فراوان بر محوریت مشترکات دینی در امر وحدت اسلامی تفرقه آفرینی را مهمترین چالش در وحدت امت اسلامی بر شمرده و آمریکا و اسرائیل را به عنوان دشمن مشترک امت اسلامی مورد تأکید قرار دادند. ایشان در فرازی فرمودند: اهل سنت برادران ما هستند و ما با آنها در یک کشور زندگی می کنیم، همه ما یک دشمن داریم، همان دشمنی که به لبنان حمله می کند، به غزه نیز حمله می کند. برای دشمنان ما، شیعه و سنی فرقی نمی کند، زیرا شیعه و سنی در دین، پیامبر و دشمن مشترک هستند، ما باید عصبانیت را به جا صرف کنیم و وقتی آمریکا و اسرائیل توطئه می کنند، این توطئه ها را به خودشان برگردانیم.

چهارم) اجتناب از اختلاف افکنی

محکومیت اختلاف افکنی در مذاهب اسلامی از جمله مهترین چالش هایی است که به دفعات در بیانات و مواضع حضرت آیت الله العظمی جوادی آملی مورد تأکید قرار گرفت. لذا ایشان در پیامی به حجاج بیت الله الحرام، راز تأسیس بیت توحید را، اجتناب از اختلاف افکنی و دریافت دُرّ وحدت دانستند و با بیان این که قلب انسان، عنصر اصلی در اندیشه ناب و انگیزه خالصی هاست، فرمودند: در هر موردی که قلب به انحراف گرائد و دل به اختلاف گرایش پیدا کرد، حتماً مسبوق به نیت های آلوده و تصمیم های ناصواب بوده است.

در تبیین این فراز از بیانات معظم له باید گفت؛ وجود برخی اختلافات فرعی در مذاهب اسلامی امری طبیعی و عادی است، بلکه بعضاً اختلافات در میان مذاهب اهل سنت بیش از اختلاف با اهل تشیع باشد، از این رو راهبرد عالمان دینی مبتنی بر اجتناب از کشاندن اختلافات در محافل عمومی و در سطح جامعه می باشد، زیرا اختلافات علمی را باید در محافل حوزوی و در قالب نشست های علمی مطرح نمود نه در رسانه ها و در سطح جامعه، از این رو ایشان در این رابطه فرمودند: بیان رویدادها و واقعیات در محافل علمی آسیبی به هیچ گروهی نمی رساند.

پنجم) حرمت توهین به مقدسات مذاهب اسلامی

از جمله راهبردهای وحدت آفرین این حکیم متأله تأکید بر حرمت توهین به مقدسات مذاهب اسلامی است. ایشان در کلامی تصریح نمودند: «اهانت به مقدسات برای همیشه محکوم است» ایشان به دفعات بر حرمت اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی تأکید نمودند و «پرهیز از اهانت به مقدسات پیروان نحله های گوناگون اسلامی و حرمت و ممنوعیت توهین و تحقیر ظالمانه

نسبت به باورهای آنان» از جمله رویکردهای وحدت بخش مفسر بزرگ قرآن کریم در جهان اسلام می باشد.

لذا رویکرد معظم له تقبیح و انتقاد از اهانت‌ها و توهین‌هایی است که متأسفانه در جوامع اسلامی مشاهده می شود. از این رو آیت الله جوادی املی با اشاره به ضرورت وحدت، این دستاورد را برآمده از آموزه های وحیانی برشمردند و فرمودند: خداوند در قرآن کریم در سوره انعام می‌فرماید به بت‌های دیگر مذاهب فحش ندهید. زیرا در این صورت آن‌ها به معبود شما فحش می‌دهند. این رفتار عملی قرآن است.

ششم) تأکید بر وحدت با کمک مولفه صبر و مدارا با دیگر مذاهب اسلامی
هم چنین تأکید بر وحدت با کمک مولفه صبر و مدارا با دیگر مذاهب اسلامی از جمله راهبردهایی است که از معظم له در جامعه مطرح شده است. ایشان در فرازی وحدت آفرین بیان نموده است: «امام علی(ع) ۲۵ سال با خلفا هماهنگ بود و آن‌ها فتوحاتی را با راهنمایی حضرت(ع) بدست آوردند و ما نیز باید در جامعه به همین شکل رفتار کنیم زیرا هرکس علوی واقعی باشد به همین شکل رفتار می‌کند.»

لذا اهتمام بی شائبه و تحسین آمیز این عالم بزرگوار در امر وحدت در جای خود مایه غرور و مباهات به علمای اسلام می باشد. از این رو سیره علوی و جلوگیری از تفرقه گرایی از جمله نکات عبرت آموز در مقوله وحدت است که به زیبایی توسط استاد برجسته حوزه علمیه به عاشقان به اهل بیت(ع) ارائه گردید.

بااین اوصاف و بصیرت مثال زدنی علمایی فرهیخته همچون آیت الله جوادی املی در امر وحدت و همگرایی میان امت اسلامی ، به نظر می رسد لزوم تعامل دینی و میان فرهنگی میان علمای گرانقدر مذاهب اسلامی برای تعمیق امر وحدت و تقریب می تواند بسیاری از چالش ها را از جوامع اسلامی مرتفع سازد و تمدن نوین اسلامی و رشد و تعالی مسلمانان را در عرصه های جهانی فر اهم نماید.